

Věc C-101/08

Audiolux SA a další

v.

Groupe Bruxelles Lambert SA (GBL) a další

a

Bertelsmann AG a další

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce
podaná Cour de cassation (Lucembursko)]

„Směrnice 77/91/EHS, 79/279/EHS a 2004/25/ES – Obecná zásada ochrany
menšinových akcionářů zakotvená v právu Společenství – Neexistence – Právo
společností – Ovládnutí – Povinná nabídka – Doporučení 77/534/EHS –
Kodex chování“

Stanovisko generální advokátky V. Trstenjak přednesené dne 30. června
2009 I - 9826
Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 15. října 2009 I - 9864

Shrnutí rozsudku

Právo Společenství – Zásady – Ochrana menšinových akcionářů

*[Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/25, bod 8 odůvodnění, a čl. 3 odst. 1 písm. a);
směrnice Rady 77/91, články 20 a 42, a směrnice Rady 79/279, příloha; doporučení Komise
77/534, příloha]*

I - 9823

Právo Společenství neobsahuje obecnou právní zásadu, podle které jsou menšinoví akcionáři chráněni povinností většinového akcionáře, který ovládl nebo ovládá společnost, nabídnout jim odkoupení jejich akcií za stejných podmínek, jaké byly sjednány při nabytí podílu, prostřednictvím kterého větší akcionář ovládl společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv.

kterého za určitých podmínek společnost ovládl nebo v ní zvýšil svůj vliv, a v podstatě se omezují na úpravu velmi specifických případů v oblasti práva společnosti, když ukládají společnosti určité povinnosti na ochranu všech akcionářů. Tato ustanovení postrádají tedy obecný charakter, který je svou povahou vlastní obecným právním zásadám.

Pouhá okolnost, že sekundární právo Společenství obsahuje některá ustanovení týkající se ochrany menšinových akcionářů, totiž nedostačuje sama o sobě k závěru, že existuje obecná zásada práva Společenství, zejména jestliže je jejich působnost omezena na přesně vymezená a určitá práva. Ke stanovení, zda taková zásada existuje, je třeba ověřit, zda taková ustanovení poskytují přesvědčivé informace o existenci zkoumané zásady, neboť uvedená ustanovení mají informativní hodnotu jen tehdy, pokud jsou upravena závazně.

Přitom se zaprvé články 20 a 42 směrnice 77/91 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření, a bod 2 písm. a) schématu C, jež je přílohou směrnice 79/279 o koordinaci podmínek pro přijetí cenných papírů ke kotování na burze cenných papírů, použijí na situace přesně určené a značně odlišné od situace většinového akcionáře, jež nabyl podíl, prostřednictvím

Zadruhé, pokud jde o třetí obecnou zásadu a sedmnácté doplňkové ustanovení kodexu chování, jež tvoří přílohu doporučení 77/534, jakož i o směrnici 2004/25 o nabídkách převzetí, ani kodex, ani tato směrnice neobsahují výslovně zmínku o existenci obecné zásady práva Společenství, která by se týkala ochrany menšinových akcionářů. Co se týče kodexu chování, jednak zásady řádného chování, které doporučuje, mají jakožto prameny práva stejnou hodnotu jako zásady užívané na trzích, což je patrně neslučitelné s domněnkou, podle které se třetí obecná zásada a sedmnácté doplňkové ustanovení uvedeného kodexu opírají o obecnou zásadu práva Společenství. Dále žádné z těchto ustanovení kodexu chování nevyjadřuje povinnost rovného zacházení s akcionáři absolutně a závazně. Pokud jde o směrnici 2004/25, její článek 1, čl. 5 odst. 1 a články 15 a 16 se použijí na specifické situace, takže z nich nelze vyvodit obecnou zásadu určitého obsahu. Tato ustanovení rovněž postrádají obecný charakter, který je svou povahou vlastní obecným právním zásadám. Krom toho, i když osmý bod odůvodnění této směrnice zmiňuje obecné zásady práva Společenství, tento bod odůvodnění se vztahuje pouze na procesní záruky a nespočívá s žádnou zásadou rovného zachá-

zení s akcionáři. Stejně tak z použití výrazu „obecné zásady“ v článku 3 této směrnice nelze vyvodit, že by bylo cílem zákonodárce Společenství postavit zásady uvedené v tomto článku naroveň obecným zásadám práva Společenství. Jak vyplývá z výrazu „za účelem uplatňování této směrnice“, jedná se pouze o hlavní zásady, jimiž se řídí uplatňování uvedené směrnice členskými státy.

Krom toho zacházení, jehož cílem je uložit většinovému akcionáři povinnost uzavřít smlouvu se všemi menšinovými akcionáři za stejných podmínek, za jakých bylo sjednáno nabytí podílu, prostřednictvím kterého většinový akcionář ovládl společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv, a které by s sebou neslo odpovídající právo všech akcionářů spočívající v prodeji jejich akcií většinovému akcionáři, nemůže být chápáno jako specifické vyjádření obecné zásady rovného zacházení v oblasti práva společnosti. Uvedená zásada totiž sama o sobě nemůže vést ke vzniku zvláštní povinnosti na straně většinového akcionáře ku prospěchu ostatních menšino-

vých akcionářů ani vymezit specifickou situaci, k níž se taková povinnost váže. Rovněž nemůže být určující pro volbu mezi různými myslitelnými způsoby ochrany menšinových akcionářů doporučenými kodexem chování, který tvoří přílohu doporučení 77/534, a tímto doporučením. Takové zacházení předpokládá legislativní volbu založenou na poměrném vážení dotčených zájmů a na přesných a podrobných předem stanovených pravidlech a nemůže být vyvozena z obecné zásady rovného zacházení. Obecné zásady práva Společenství se totiž nacházejí na úrovni ústavních předpisů, zatímco uvedené zacházení se vyznačuje takovou mírou podrobnosti, jaká vyžaduje legislativní zpracování, jež je na úrovni Společenství zajištěno akty sekundárního práva Společenství. Toto zacházení tedy nemůže být považováno za autonomní obecnou zásadu práva Společenství.

(viz body 34, 42–45, 50–51, 55, 57, 61–64
a výrok)